

DANIELA MIČANOVÁ
MODRÁ KREV

ORLANDO

DANIELA MIČANOVÁ
ORLANDO

Věnováno tomu, který ví.

*Lásko, tvá krása není z této země;
nepodobá se žádná lidská tvář
obrazu v srdci, které pozvedáš
jinými křídly, jiným ohněm ve mně.*

– Michelangelo Buonarroti

I. OŠKLIVÝ HRABĚ

1. Zloděj pomerančů

Španělsko 1619

Sevilla. Město, jehož jméno se slastně lepí na patro jako prosluněná plástev lesního medu, připomínalo vlnadnou ženu uloženou na březích Guadalquiviru. Onoho roku, stejně jako každého jiného, v jejím lůně přespávalo slunce, její pleť voněla po pomerančích, její ústa chutnala vínem i krví a v jejích uličkách se snoubilo všechno zlato Indií s veškerou bídou světa.

Časy nejmoudřejšího panovníka minuly, zemi nevládl král, nýbrž jeho první rádce, a vyhlášené španělské bohatství zvolna přecházelo do legend. Ale kdo by lkal nad osudem, když existují svátky? Živočišnou zbožnost *Svatého týdne* vystřídaly dubnové trhy a s nimi radosti veskrze světské. Kupecké stánky co do pestrosti soupeřily s barevnými kroji venkovských dívek – doma možná trávily většinu času ve chlévě, ale po městě se nesly důstojněji než královny. Také za nimi táhl houf přiočilých studentů, provázený káravým zrakem otce jezuity, pochopitelně nescházeli kejklíři, provazochodci, akrobati, medvědáři, potulní herci, muzikanti...

Z halasného houfce se nenápadně oddělil uličník s kytarou přes rameno. Chvilí bezcílně kroužil mezi vystaveným towarem, pak se ledabyly přiblížil k ovocnářskému stánku. Obratná dětská ruka proklouzla nesourodým sročením, zastavila se nad pyramidou pomerančů a po chvíli váhání si vybrala plod střední velikosti. Než si jej poberta vítězně přitiskl k tělu, kdosi mu bolestivě sevřel zápěstí.

„U všech všudy, kluku, když už musíš loupit, dělej to šikovně.“

Poberta pohotově zaznamenal šat z krumplovaného sametu, plášť podšitý zlatohlavem, parfémované rukavice, zdobné závěsné hodinky, ale také pokroucenou nohu, náznak hrbu a tvář tak ošklivou, že se zdála složená z několika nesourodých částí násilím skloubených v jednu.

Šlechtic (musel to být přece šlechtic) kluka přiměl lup vrátit a vzápětí ho táhl pryč, než ovocnář spustí povyk. Dopadený si taktak stačil přidržovat popruh s kytarou.

„Jak se jmenuješ, uličníku?“

„Marcos, Milosti.“

„To k tobě byli kmotří skoupí.“

„Marcos Antonio Jiménez.“ Kluk si teprve nyní všiml, že pána ve zlatohlavu doprovází hromotluk exotického vzezření.

„Tu kytaru jsi taky ukradl, Marcosi?“

„Kdepak! Patřila otci mého otce a taky jeho otci. Je to vzácná benátská práce, pane.“ Víc mu venkoncem po otci nezůstalo, což samozřejmě nezmínil.

Šlechtic si volnou levačkou nástroj přitáhl. „U sta hromů, zdá se, že nepřeháníš! Tahle kytara by tě mohla živit několik měsíců.“

„Není na prodej, Milosti.“

Nevzhlednou tvář zkrášlil pobavený úsměv. „Hrdá sevillská mládež raději umře hladu, než by se zbavila starého haraburdí?“

Kluk dotčeně nakrčil nos.

„Jen se nečerti, zloději pomerančů! Umiš na ni alespoň hrát? Ach, že se ptám!“ Šlechtic si promnul černý vous. „Poslyš, líbíš se mi. Mohl bych tě zaměstnat. V mé dvorní kapele se vždycky najde místo pro nadané muzikanty. Vzkaz rodičům, pokud někoho takového vlastníš, ať tě pošlou do kláštera bosých karmelitánů, tam

se hlas u bratra Leandra. Vyříd' mu, že tě do svých služeb žádá hrabě Rodrigo de Montorro y Cabeza.“

Stisk na zlodějově zápěstí polevil, šlechtic s neměnným úsměvem a za tlumeného pohvizdování zamířil do nejbližší uličky. Kluk jménem Marcos počkal, až zmizí i jeho věrný stín, pak posunkem přivolal bratra, který výjevu zpovzdáli přihlížel. „Miguelito!“

Chlapec o dva nebo o tři roky starší se nedal dvakrát pobízet, nejistým mutujícím hláskem vyzvídal: „Co se stalo? Chytil tě? Co po tobě chtěl?“

„Prý mám krást šikovně.“

„To je všechno?“

„Taky by mě prý zaměstnal.“

„Jo, na takový kočičáky s omláčenou kytarou zrovna čeká.“

Marcos vzdorně pokrčil rameny a prozíravě přitom ukryl zlaťák, který ho překvapivě zastudil v dlani.

Po zbytek odpoledne se potloukal v uličkách mezi tržištěm a přístavem, aniž pocítil pokušení neúspěšnou krádež zopakovat. Z podivné zádumčivosti ho vytrhl až ruch před sevillskou katedrálou.

„Anglický kacír! Přistupte a pohleďte, pohleďte a zhrozte se!“

Křik mohl patřit obzvláště neomalenému trhovci, ovšem linul se z hrdla zástupce svaté inkvizice a přes jistou jarmareční vtíravost se zcela míjel účinkem. Neznaboh, vsazený do pranýře, zaujal nanejvýš skupinu výrostků, kteří ho ostřelovali v lepším případě nahnilou zeleninou, v horším koňskými koblížky.

Jindy by se k nim Marcos s chutí připojil, tentokrát mu ale duši jitřila úzkost stejně náhlá jako nepochopitelná. Propletl se mezi nohama halapartníků, ale očekávané zhrození se samozřejmě nedostavilo, Anglický kacír vzbuzoval spíš lítost. Zada mu křížovaly krvavé šrámy, tvář hrála všemi barvami, v napuchlých očích se usadil výraz šťvaného zvířete. Kluk se otrásl, přitáhl si kytaru k tělu a raději se svižně vrátil k řece.

Nedokázal myslet na nic jiného než na krásný úsměv ve tváři ošklivého šlechtice. V místech, kam jeho nedospělá mysl kladla duši, mu cosi dychtivě pulzovalo. *Raději smrt než takovou panskou službu*, říkal si s dávkou nedospělé vášně. Na druhou stranu smrt ztělesněná hrabětem z Montorro se zdála nabízet zvláštní vzrušivý půvab. Mrštne se vyhnul několika vrávoravým opilcům i všetečnému psímu čenichu, potom se dlouze zahleděl na les obnažených stěžňů. Zdály zranitelné jako stromy na podzim a zároveň plné příslibů.

Ále, sper to d'as! Sám sobě na posměch zabroukal uličnickou odrhovačku, dodal si odvahy plivnutím do kalných vod Guadalquiviru a cestou domů cvičně uloupil dva koláčky. Přílnavé vědomí děsivé osudovosti ho přesto nechtělo opustit.

2. Fray Leander

Kdyby o půlnoci procitl v pohřební kryptě, neobcházela by ho větší hrůza. Zamáchl slzu za matku, která sloužila jako děvečka v domácnosti své blahobytné sestry, za škodolibého Miguela, za svobodnou minulost, v jejíž návrat se snažil nedoufat. Pak odhodlaně semknul rty a natáhl ruku ke klepadlu. Za kovanými dveřmi se ozvaly šouravé kroky, špehýrka bolestivě zaskřípěla, vzápětí odhalila kostnatou tvář podobnou klášternímu přízraku. „Čeho žádáš, synu?“

„Mám vzkaz pro bratra Leandra. Posílá mě don Rodrigo, hrabě z Montorro.“

Jméno ošklivého šlechtice zapůsobilo jako zaklínadlo. Klášterní přízrak bez dalšího zdráhání otevřel, jiné přízraky v dlouhých hábitech provedly prosebníka studeným nábožným přítímím do cely prostší než komůrka jeho nezámožné matky.

„Já jsem bratr Leander.“ Vysoký mnich na prahu čtyřicítky připadal Marcosovi starý, jeho pozoruhodné sedé oči však plály intenzivním vnitřním ohněm, nepochybně přiživěným ukázněným duchovním cvičením, a jeho hlas hladel jako aksamit. „Don Rodrigo de Montorro y Cabeza de San Juan patří k našim nejštědřejším donátorům. Občas se mu hledím odvděčit nějakou protislužbou. Například zprostředkují nákup vzácných rukopisů, nejnovějších tisků a uměleckých děl. Teď bych mu tedy měl podle všeho dovézt tebe?“

Kluk se rozpačitě poškrábal prsty pravé nohy na levém lýtku.

„Jak poznám, žeš opravdu onen nadaný uličník? Máš s sebou drobnost, kterou ti dal při prvním setkání?“

Marcos sklopil zrak. Zlatou minci od hraběte časné zrána ukryl v matčině dřeváku, snad ji tou dobou našla. „Věnoval jsem ji potřebným.“

Leander si ho potutelně změřil. „Popiš mi alespoň, jak jste se seznámili.“

Rudý jako růže z patia zámožné tetičky Jacinty šepem přiznal: „Kradl jsem pomeranče.“

Mnichova trpělivá tvář prozrazovala vlídné pobavení. „Ano, tím lze mýlku úspěšně vyloučit. Do Montorro úplně náhodou odjíždím hned zítra ráno se zásilkou vzácných knih, mohu tě tedy vzít s sebou. Chceš strávit noc v klášteře, nebo se máš s kým rozloučit?“

Odmítl přiznat duchovní osobě, že bezectně utekl z domu. „Raději bych zůstal tady, Milosti.“

„Milost si nech pro hraběte, zloději pomerančů.“

Zlatavý příslib vlahého jitra se nad obzorem snoubil s temným bouřkovým mračnem, Marcos však na varovná znamení nic nedbal. Poprvé v životě si hověl v měkkém polstrování uzavřeného kočáru, předstíral spánek a připadal si jako ve snu.

Společnost mu dělala dvojice mnichů, jimž přes stažené kápě z hrubého sukna neviděl do tváří. Fray Leandra poznal po nápadně hebkém hlase, ten druhý pro změnu promlouval záhadnou řečí, z níž na něho jen tu a tam povědomě dýchlo místní jméno. Podle toho je čtyřspreží andaluských vraníků unášelo od Carmony na sever, směrem k Sierra de los Santos.

Kodrcavá jízda Marcose kolébala do mělké dřimoty. Těšil se, že spánek zmírní úzkost, nejistotu a – pánbůh odpusť – notnou dávku chvějivého vzrušení, příliš záhy ho ale probralo nepříjemné trhnutí. Kočár zastavil tak zprudka, že málem skončil v náručí Leandrova tajemného druha. Sotva si promnul ulepené oči, měl co dělat, aby se nedal do křiku. Do bočního okna nahlížely hlavně dvou bambítek.

Banditi! Od malička o nich slýchal hrůzostrašné báchorky, taky o podloudnících, Saracénech, černokněžnících a obchodnících s otroky. Zato jeho společníci se nezdáli vyvedeni z míry, uvážlivě k sobě sklonili kápě, aby se poradili.

„Pánové, nenechte se zmást mým zdvořilým vystupováním. Račte si laskavě okamžitě vystoupit, nebo se vám na mou duši zle povede.“

Fray Leander rázně naznačil druhům v neštěstí, ať zůstanou, a sám odvážně vykročil osudu v ústrety. Marcos se sice třásl jako osika, ale zvědavost mu nedala, nenápadně za ním vykoul. (*Panečku, tenhle loupežník se nechová jako zbojníci z kramářských popěvků!*)

Jak se ukázalo, kočár zastavilo šest po zuby ozbrojených jezdců v notně zaprášených kabátcích. Jejich uhlazený náčelník právě mířil přímo na Leandrovu hrud', ale pohyb v okýnku mu také neunikl.

„A podívejme! Toho kučeravého hošíka vezete do kláštera, nebo ho chcete prodat Maurům? Znam jednoho spolehlivého překupníka...“ Bandita, hlavu omotanou po divošském arabském zvyku šátkem, se zazubil.

V Marcosovi by se krve nedořezal. *Co když jsem sedl na lep? Co když mě opravdu vezou za hory a doly do muslimanského otroctví?*

„Nikoliv, synu,“ promluvil zatím Leander nezaměnitelným sametovým hlasem, shazuje kápi. „Jde o chráněnce hraběte z Montorro. Chystá se ho obveselovat hrou na kytaru.“

„Do šlaka, Leandře, pročpak se nedáte poznat dřív?“ obrátil znenadání bandita. „Ušetřil bych si tohle divadýlko. Ať vám don Rodrigo opatří kočár s erbem, doba je zlá, na cestách nebývá dvakrát bezpečno.“

„Chtěl jsem vyzkoušet tvůj postřeh, Azarquelito,“ usmál se mnich. „Ale teď nás nech projet. Rád bych dorazil do Montorro ještě dnes večer.“

Bandita předvedl elegantní úklonu, bambitky umístil za opasek, vyhoupl se do sedla ušlechtilého oře jablečné barvy, potěšeně se zazubil a povzbudivě luskl prsty. „Netoliko vás nechám projet, bratře karmelitáne. Poskytnu vám ozbrojený doprovod, aby vás podobné příhody nezdržovaly.“ Pokynul dvěma hromotlukům.

„Carlosi, Ricardo, doprovodíte kočár Jeho Jasnosti k hranicím panství. Rád jsem vás opět viděl, Leandře.“

„Bůh s tebou, příteli.“

„To se ukáže!“ smál se bandita.

3. Vítejte v Montorro

Úrodné údolí Guadalquiviru vystřídaly kamenité pahorky a cizí mnich se znenadání odhodlal promluvit obstojnou španělštinou. „Netušil jsem, jaké vážnosti se jméno dona Rodriga těší mezi bandity.“

„Šťastnou shodou okolností nás přepadl sám slavný Azarquiél,“ vysvětlil Leander. „Přezdívá se mu andaluský Prokrústés, podle mého soudu neprávem.“

„Jakže? Okrádá poutníky, natahuje je na lože jako na skřípec a podle potřeby jim seká údy?“ podivil se cizinec. Na duchovní osobu jevil nepřiměřený zájem o přízemní světské záležitosti.

„Pokud vím, nanejvýš dal jednoho prostořekého kupce vláčet koňmi, sám přitom samozřejmě neztratil nic ze své vyhlášené zdvořilosti. Pověsti o jeho výstřelcích pokládám za nadsazené, ostatně jistě znáte pár podobných příkladů ze své domoviny, *mylord*.“

„Pravda, už od časů chrabrého krále Richarda a Robina Hooda,“ přitakal cizinec. „A jeho jablečňák, toť skutečně nádherné zvíře! Vlácení bych v takovém případě považoval za poctu.“ Nadále zůstával zahalen kápí, živá gestikulace nicméně odhalila zápěstí plná jizev a podlitin.

Než tomu znejistělý Marcos přišel na kloub, vyrušilo je zaklepání.

Jeden z Azarquiélových hrdlořezů pobídl koně blíž k okýnku a uctivě smekl cosi jako klobouk. „Jsme na hranicích panství dona Rodriga. Podle náčelníkových pokynů vás teď, s vaším laskavým svolením, zanecháme osudu.“ Ukázal k obzoru. „Schyluje se k bouři. Nedaleko stojí posada *U Dvou kohoutů*, považoval byste za přílišnou smělost, kdybych doporučil přechkat noc pod střechem?“

Leander kývl. „Vážím si tvé dobré rady, synu, ale *U Dvou kohoutů* jen přepřaháme. Delší prodlení si nesmím dovolit.“

Na banditova prorocká slova došlo. Jen opustili zmíněný hostinec, nastalo boží dopuštění. Kočí nic nedbal a nebojácně naváděl odpočaté vraníky mezi řinčivými záblesky nebeských důtek jako vtělený ďábel, který se nemůže dočkat předpeklí.

„U svatého Jiří!“ ulevil si *mylord*, „jestli se dostaneme živí a zdraví do Montorro, dám vašemu klásteru poslat, co si budeš přát. Samozřejmě jako bezejmenný dárec.“

Leander mlčky mnul mezi prsty růženec, podle jasu v šedých očích se soustředěně modlil. Po chvíli opět zapředl hovor v cizím jazyce, který Marcosovi více než lidskou řeč připomínal kuňkání. Kodrcavá jízda, rytmičné bubnování dešťových kapek a ochabující nebeské hartusení nakonec kluka přece jen úspěšně převedly do říše boha spánku. Bezvědomí mu vyslalo v ústrety temného anděla, který ho hladil po tváři urovanými křídly.

„Vítejte v Montorro!“

Spícího Marcose vytrhla z vláčného snění trpělivá dlaň bratra Leandra. Bouře zanikla v doznívajícím smrákání, vzduch smírně voněl vláhou, otevřel se jim pohled na údolí ze tří stran sevřené skalním masivem, do něhož vrůstala palácová rezidence.

„U svatého Jiří, toť ono legendami opředené sídlo hraběte Rodriga!“ provolal nepřítel duchaplně *mylord*, zatímco čtveřice jezdců v černém sukně doprovodila ekvipáž rozlehlou zahradou k prvnímu nádvoří.

„Pan hrabě nás již zřejmě čeká?“ zajímal se Leander, jakmile jim (ano, i Marcosovi – k jeho nezměrnému údivu) bezejmenné ruce pomohly zdolat kočárové schůdky.

„Po pravdě,“ odtušil na karmelitánův dotaz muž, jehož šat vynikal nad ostatní přiměřenou zdobností, „čekal vás o poznání dříve. Chystá se co chvíli povečeřet.“

„Pak nebudeme nic odkládat,“ usmál se fray Leander. „Ohlásíte nás, done Ignacio?“

„S největší radostí.“

Marcos se hrozil chvíle, kdy ho vykážou mezi služebnictvo, ale nestalo se, což ho vlastně vyděsilo ještě víc. Pro samé obavy nedokázal vstřebat okolní krásu, maloval si před očima zajímavě nehezkou tvář pana hraběte tak dlouho, dokud se před nimi nezjevila stejně znepokojivá, jako si ji pamatoval ze Sevilly.

Don Rodrigo de Montorro y Cabeza de San Juan si v dosti prosté komnatě krátil čas četbou. Usilovné soustředění dodávalo jeho ošklivým rysům na sevřenosti, jindy milosrdné světlo svíc zase na přízračnosti. Když zaslechl kroky, rychle knihu odložil a s mladickou dychtivostí k nim vyrazil. „Přivezl jste je? Všechny jste koupil?“ naléhal místo pozdravu.

Leander naznačil úklonu. „Zajisté, Jasnosti.“

Tehdy se hraběcí pozornost stočila k druhému muži v kutně. „Lorde Christophere, těší mě, že vás mohu uvítat na svém panství, byť za okolností ne právě přívětivých. Škoda, že jste nedorazili dřív, byl bych vás provedl. S takovou musím vše odložit na zítřek.“

„Nevím, jak vám dostatečně poděkovat, Jasnosti. Zachránil jste mi život, navíc smím spatřit vaše zázračné sídlo.“ Cizinec konečně shodil kápi a Marcos shledal, že mu tvář rozostřená ohnivým mihotáním připadá povědomá. Jen si vzpomenout odkud.

Don Rodrigo zatím zamítavě mávl rukou. „Přeháníte, *mylorde*, přeháníte. Ostatně, odvděčit se mi můžete hned. Přinejmenším jsem zvědav na všechny novinky. Většinou žiju jako poustevník.“ Usmál se víceméně pro sebe. „Nu ano, bohat přebohat, ale přece poustevník. Ale zatímco ztrácíme čas klábosením, večere čeká.“ Teprve tehdy zaznamenal příkrčeného Marcose. „Zloděj pomerančů! Rozhodl ses, to je dobře. Kdepak zůstal tvůj vzácný hudební nástroj?“

Za oněmělého kluka promluvil bratr karmelitán: „Zřejmě rozdal potřebným jako váš zlatáček, Jasnosti.“

Ošklivý hrabě se rozesmál. „Tím lépe! Nic se neboj mladíku, moje sbírka kytar je i tak dost rozsáhlá. Ale nyní, pánové a hochu, ke stolu, ke stolu, dal jsem pro vás připravit delikatesu, indiánskou slepici nadívanou holoubaty. Done Ignacio, můžeme?“

Oslovený se mlčky uklonil.

„Nechci příliš zneužívat vaší laskavé pohostinnosti, Jasnosti,“ dovolil se lord Christopher, „ale rád bych se nejprve zbavil mnišského převleku. Protiví se mému vyznání.“

Tehdy si Marcos konečně vybavil náměstí před sevillskou katedrálou. *Cestoval jsem do Montorro po boku obávaného anglického kacíře!*

4. Předtucha zkázy

Takzvanou malou panskou jídelnu si sevillský uličník rozhodně nepředstavoval jako prostornou síň osvětlenou tolika svícny, že by dokázaly rozjasnit patio tety Jacinty i s přilehlou ulicí. Stěny překrývaly malované čalouny z kordovánské kůže, tabuli prostřenou pro dvanáct lidí zase damaškový koberec protkaný zlatou a stříbrnou nití a do vyřezávaných židlí potažených aksamitem by se bál dosednout.

Don Rodrigo zaujal místo v čele, po své pravici dal usadit lorda Christophera, po levici dona Ignacia, takto vrchního komořího panství v Montorro. *Mylordovi* dělal společnost Fray Leander s Marcosem, po Ignaciově boku usedli dva neznámí muži, jeden podle šatu náležel ke členům Tovaryšstva Ježíšova, druhý přes strohý černý oděv působil jaksi výstředním dojmem. Přítomnost cizáckého kacíře a mladistvého zlodějíčka očividně nikoho nevyváděla z míry.

Večeře uvedená jako skromná sestávala z deseti chodů. Vyhlášená indiánská slepice sice představovala zlatý hřeb, předcházely ji však paštiky pozoruhodných tvarů, ryby nakládané v kořeněném rosolu, polévky, škeble připravené na nejrůznější způsob nebo špikovaná zvěřina, závěrem se podávalo kandované ovoce a marcipánky. Marcos by už ze zvědavosti rád ochutnal nejednu z předkládaných lahůdek, ale strávit dokázal jen něco bílého chleba a pár mandlových pamlsků.

Don Rodrigo ho za tu smělost odměnil zázračně podmanivým úsměvem. Sám jedl jako vrabec, jen tolik aby mu výborné jerezske víno příliš nestoupalo do hlavy. Ostatní se jeho příkladem pravda neřídili, lordu Christopherovi rozvázal jazyk hned první pohár.

„Dostal jsem mimořádnou příležitost poznat, kam sahá váš vliv, Jasnosti. Cestou se nás chystala oloupit banda hrozných banditů, ale stačilo zmínit vaše jméno a z hrdlořezů se stali povolní beránci. Jejich náčelník nám dokonce laskavě propůjčil ozbrojený doprovod.“

„Á, můj přítel Azarquiél,“ dovtípil se hrabě. „Prostřednictvím zde přítomného otce Santiaga jsem ho kdysi vykoupil z maurského otroctví a on mi tu maličkost nedokáže zapomenout.“

Jmenovaný jezuita, shodou okolností usazený proti Marcosovi, se zlehka uklonil. Když si ho kluk lépe prohlédl, zaujalo ho cizácké, snad přesněji exotické vzezření. Santiagova pleť se zdála o odstín tmavší, černé pichlavé oči zbytečně daleko od sebe, ostře řezaným rysům vládl orlí nos a vystupující lícní kosti, černé vlasy se v jasném světle svic leskly do modra.

„Vaše bezbřehá láska k bližnímu se vymyká mému chápání, pane hrabě,“ mínil zatím udiveně lord Christopher.

„Vám samotnému, myslím, přišla náramně vhod.“

„Chcete srovnávat španělského banditu...“

„S anglickým kacířem?“ doplnil don Rodrigo čtverácky.

Mylord chvíli bojoval s pokušením popustit uzdu rozhořčení, nakonec se rozesmál. „U svatého Jiří, dobře mi tak! Pokaždé se od vás naučím něčemu novému.“

„Azarquiél nepatřil vždy mezi obávané lapky,“ nastínil otec Santiago.

„Ano,“ potvrdil fray Leander, „pokud mě paměť neklame, narodil se jako *hidalgo*. Chudý syn zchudlého šlechtice, otrhaný, věčně hladový, ale s kordem u pasu.“

„Za takových okolností je příklon ke zločinecké kariéře jistě omluvitelný,“ podotkl lord Christopher kousavě.

„Ještě když jsem Azarquiela vykupoval, nenapadlo by mě, kam ho životní pout' zavede,“ navázal don Rodrigo. „Čas od času uzavíráme oboustranně výhodné obchody. Za krátký čas v maurském otroctví se naučil arabsky, vyzná se v orientálním myšlení, získal neocenitelnou síť užitečných známostí.“

„Hle, jak křehká hranice probíhá mezi dobročinností a vypočítavostí! Čím vám tedy mohu po laskavé záchráně ze spárů Svatého officia prospět já?“ přihlásil se Angličan.

„Trvám jen na tom, že se laskavě podělíte o všechny novinky, které jste se za své tajné mise dozvěděl.“

„Inu, jak jistě víte, v Evropě teď probíhají vášnivé pře kolem osvěcených Bratří růžového kříže...“

„Ach ano, neviditelní učenci, v jejichž moci jest obrodit víru i poznání a skrze ně se zasadit o nápravu světa,“ odušil hrabě.

Marcos měl co dělat, aby na celé kolo nezíval. Zachránila ho hudba, vkradla se do místnosti zdánlivě odnikud, a co do líbeznosti překonávala vše, co kdy slyšel.

„Víte o hnutí Bratrů růžového kříže?“ podivil se zatím lord Christopher.

„Nejen to. Fray Leander pro mě zakoupil jejich takřečené *Manifesty*, už jsem si na ně stačil učinit názor.“

„A to?“

Hrabě se pohodlněji zapřel do aksamitového polstrování, což s přihlédnutím k hrbatým zádům představovalo úctyhodný výkon. „Nerad bych se mýlil, ale podle mě jde o škodolibou intelektuální hříčku. Pár rozjívěných učenců si v žertu vymyslelo ušlechtilé společenství zasvěcené do tajných nauk, další se ješitně dožadovali členství. Živý zájem tvůrce fiktivního Bratrstva vyděsil, i začali šířit smyšlené pomlavy. Těch se pro změnu chytila naše rozmilá tradiční církev rozpolcená vírou v jediného boha, a dostala strach o výnosná obročí. Pokud chtěl někdo spasit svět, v nastalém návalu ho to rychle přešlo.“

„Při vši úctě, kterou k vám chovám, done Rodrigo,“ ozval se podivín usazený vedle otce Santiaga, „snad přece jen existuje naděje, že nemáte pravdu.“

„Čímpak nás překvapí můj dvorní architekt?“ kývl zvědavě hrabě.

„Společenstvo Bratří růžového kříže nevzniklo zbůhdarma.“ Stavitel, jmenoval se Juan Escovedo, promlouval tiše, uvážlivě, přesto se značnou dávkou niterné naléhavosti. „Mnozí z těch, kdož k němu upínají naděje, mají o nápravě světa přesnou představu. Nejprve se musí vlády v Evropě chopit náležitě osvícený panovník. Zasadí se o obrodu prostřednictvím tajných věd, egyptských nauk, alchymie a algebry.“

„A tím vyvoleným bude falcký kurfiřt Friedrich!“ provolal don Rodrigo. „Inu, není sporu, že se na jeho dvoře setkávají nejrůznější podivné existence.“

„Friedrichovo sídlo prý připomíná osmý div světa,“ namítl stavitel.

„Já strávil v Heidelbergu asi měsíc,“ přitakal lord Christopher, „a vsadil bych se, že na celém širém světě nenajdete nic podobně nádherného.“

Hostitel nasadil charakteristický podmanivý úsměv. „Pokud ovšem nezavítáte do Montorro. Nenechte se zmást Juanovou příkladnou skromností, *mylorde*.“

„Co když Friedrich Falcký vyhoví českým stavům a přijme tamní královskou korunu?“ Anglickému hostu se téma zjevně zalíbilo.

„Přihlédneme-li k nadoblačným výšinám, v nichž Friedricha udržuje jeho příčinlivý přísluhovač Christian z Anhaltu, může se to snadno stát. Pak se máme nač těšit.“

„Proč myslíte, Jasnosti?“ namítl lord Christopher.

„Protože císař si podobné vměšování nenechá líbit. Rakouští Habsburkové si vzpomenu na své roztomile zdegenerované španělské bratrance, potáhne se do Čech nebo rovnou na Falc, Protestantská liga se zachová úměrně situaci a vypukne něco jako celoevropská válka.“

„Nedáváte tedy Friedrichovi naději na úspěch?“

„Můj milý lorde Christophere, nejsem politický vizionář, matematik, astrolog ani alchymista, v kabale se vyznám jen zběžně, průměrně vynikám toliko v jistém druhu egyptských nauk. O jednom přesto nepochybuji. Kdykoliv se střetne duchovní princip s hmotným, zdá se předem odsouzen k nezdaru. Pokud Friedrich Falcký dosedne na český trůn, bude svého rozhodnutí nadosmrti litovat.“

„Done Rodrigo...“, smlouval Angličan.

„Já vím, já vím, čekáte, že Friedrichovu duchovní výjimečnost zaštití jeho tchán, ale to vás vlastenecké pohnutky opět vedou na scestí. Anglický král Jakub se chorobně bojí všeho, co zavání magií, a na dvoře jeho pletichářského zetě se děje příliš podezřelých věcí. Nezávisle na tom, kolik lvů má falcký kurfiřt v záloze, tentokrát zvítězí habsburský orel. Až mě tedy navštíví královští pověřenci a budou žádat zlato na válku, zachovám se jako řádný poddaný španělské koruny. Nebo jako sobec, který chce mít klid.“

Lord Christopher se hotovil k námitkám, ale nakonec je polkl, Marcos z nudy nenápadně uždiboval další marcipánek, ostatní mlčky zvažovali velmožova nesmlouvavá slova.

„Nu, pánové,“ navázal s nucenou veselostí hrabě, „omluvte mě, čas pokročil. Můj šenk vám bude k službám třeba do kuropění, ale já se musím uchýlit na lože. Zde přítomný mladý muž jistě také ocení něco zdravého spánku.“

Marcos, povýšen na mladého muže, se mimoděk zachvěl.

„Done Ignacio!“

Komorník pomohl hraběti ze židle, pak pokynul vděčnému zlodějíčkovi k sobě.

„Připozdilo se,“ opakoval hrabě. „Marcosi, jmenuješ se Marcos?“

„K vašim službám, Milosti.“

„Ignacio tě doprovodí, dá tě umýt a uložit. Ostatní necháme na zítřek.“

Když ho pan komoří ponechal napospas nevlídně rozlehlé komnatě, ospalost ho rázem přešla, vždyť nikdy v životě nenocoval sám v jedné posteli, natož v místnosti! Nestvůrné vyřezávané lože s nebesy nahánělo strach, batistová noční košile studila, krajkové polštáře škrábaly, spolehnout se nemohl ani na vlastní kůži – zdála se nezvykle čistá a podivně voněla. Přitom na něj ze všech koutů cenilo zuby neznámé zlo.

Za tlumeného drmolání ochranné modlitbičky se pokusil vměstnat mezi načechrané lůžkoviny, ale spánek nepřicházel a nepřicházel. Sídlo, jak se ukázalo, procítalo teprve v pozdních nočních hodinách. Skřípání a povrzávání střídaly hlasité kroky prokládané podezřelým pokradmým našlapováním, nad prahem co chvíli problesklo plápolání, nesly se k němu tlumené rozkazy, nakonec zachytil i útržky přidušeného hovoru.

„Done Rodrigo, done Rodrigo, nemohu pustit z hlavy vaše chmurná proroctví.“ Podle přízvuku snadno poznal anglického kacíře.

„Tím lépe. Kdo je připraven, nebývá překvapen. Pokud vás to utěší, skutečnost obvykle předčí nejtemnější očekávání.“

„Jasnosti,“ naléhal Angličan, „prý ovládáte jistý druh věšteckého umění.“

„A kdyby?“ Hlas ošklivého hraběte se netrpělivě vzdaloval. „Podívejte se na mě, lorde Christophere, dobře si mě prohlédněte, a pak mi prozradte, čeho byste se dokázal vzdát výměnou za schopnost nahlédnout do budoucnosti.“

Tehdy Marcos znovu ucítil na skráních něžná křídla zmáčeného padlého anděla a usnul, jako když ho do vody hodí.

5. Muž z Nového světa

Probudilo ho hřejivě zlaté světlo a tlumený hovor, který mu dosti rychle připomenul, co vše se v několika málo dnech odehrálo.

„Prozradil na sebe něco?“ tázal se don Rodrigo.

„Otce nikdy nepoznal. Pocházel prý ze starého rodu potulných kejklířů a ledva zplodil dva syny – Marcos má staršího bratra Miguela –, vydal se znovu do světa. Zůstala po něm jen ta starožitná kytara. Osamělou matku Flor vzala na byt a stravu její sestra Jacinta provdaná za počestného sevillského obchodníka se sukнем. Podle všeho jen proto, aby s ní mohla zacházet jako s děvečkou,“ odpovídal nezaměnitelně hebký hlas fray Leandra.

„Pak tedy předejte doně Flor tento měšec, zároveň ji ujistěte, že se o chlapce dobře postarám.“

„Jasnosti, obdivuji vaši ušlechtilost, ale...“

„Nemluvte mi o ušlechtilosti,“ sykl hrabě. „Především jsem mimořádně ošklivý, sám se děším pohledu do zrcadla. Posměchu bližních unikám jen díky svému postavení – a bohatství, samozřejmě.“

„Všichni jsme stvořeni k obrazu božímu, Jasnosti. Za věčnou lze považovat jen krásu, která nemá s vašim zevnějškem pranic společného.“

„Kdo stojí o věčnost?“ rouhal se pán z Montorro. „Vidíte? Nejsem ušlechtilý ani dost málo. A o to raději se obklopuji onou pomíjivou vnější krásou. Pokud zde tomuto půvabnému mládenci zajistím výchovu, o jaké se mu nesnilo, nebude mě za zrůdu pokládat ani ve skrytu duše.“

„Musím se vrátit do Sevilly, Jasnosti.“ Leanderův hebký hlas se zlehka zachvěl. „Jak si poradíte s lordem Christopherem?“

„Pošlu ho do Anglie s nákladem mého granadského hedvábí. Bohužel ho nemohu hostit dostatečně dlouho, nezjistí tedy, že moje sídlo předčí i onen divuplný zámek Friedricha Falckého. Nu, snad je to tak lepší.“

„Přál bych světu více zrůd jako vy, Jasnosti. Zatímco druzí planě žvaní o velkých věcech, vy o to účinněji konáte věci malé.“

Pán z Montorro se chystal něco jízlivého poznamenat, v tu chvíli však Marcos nedokázal déle předstírat dřímotu a otevřel oči. „Á, zloděj pomerančů se probral! Done Ignacio? Done Ignacio!“

Zatímco se hrabě dovolával komořího, kluk k němu přistoupil a uctivě mu políbil ruku. Měl za to, že se podobné gesto za nastalé situace očekává. Velmož mimoděk ucukl, pak rozpačitě zapřel poznamenanou dlaň o jílec zdobného kordu, vzápětí věnoval význačný pohled přihlížejícími karmelitánovi.

Fray Leander jen zlehka pokrčil rameny, nato se žehnajícím gestem rozloučil. Teprve tehdy Marcos k vlastnímu úžasu zaznamenal, že onen pozoruhodný člověk ctí řeholi a chodí po světě bosky.

„Zde, Jasnosti,“ zhmotnil se zatím v komnatě postrádaný Ignacio.

„Náš anglický přítel už vstal?“ vyzvídal hrabě.

„Nikoliv, Jasnosti.“

„Nebudeme ho tedy budit, má před sebou dlouhou a svízelnou cestu. Otec Santiago, předpokládám, tráví dopoledne v zahradě.“

„Přesně tak, Jasnosti.“

„Dejte ho zavolat. Kromě toho chci, abyste opatřil mému chráněnci,“ ukázal na rozpačitého Marcose, „dva tucty kmentových košil, kabátce z aksamitu, hedvábí a kůže pro každou příležitost, kalhoty, punčochy, boty, kapesníky, a tak dále a tak podobně. Ať nám nedělá ostudu.“

„Nechutná ti?“ popichoval otec Santiago. „V její vzdálené vlasti ji pokládají za nápoj bohů.“

Jezuitova slova mohla znít vyčítavě, ale šikmo posazené tmavé oči prozrazovaly potlačené veselí. Předmětem sváru se stal tmavý nápoj v šálku z čínského porcelánu. Santiago ho nazýval *čokoláda* a z neznámého důvodu mu věstil velkou budoucnost. Marcosovi připadal spíše zvláštní stejně jako otec jezuita. Divit se tomu nemohl, oba totiž stvořil Nový svět.

Santiago prozřavě objasnil tajemství nevšedního zevnějšku hned zkraje výchovného působení. „Děd si přivezl manželku ze Západní Indie. A protože cesty Páně jsou, jak známo, nevyzpytatelné, z celé rodiny vypadám jako Indián jen já.“

„A vy, otče? Navštívil jste někdy Nový svět?“ zajímal se Marcos. Jezuita sice vzbuzoval úctu, nikoliv však

posvátnou hrůzu, která obestírala nehezkého hraběte, ani nadzemskou pokoru, již zase podněcoval bosý karmelitán Leander.

„Pár let jsem tam strávil,“ připustil Santiago zdráhavě, zdálo se, že odhání chmurnou vzpomínku. „Ve službách pana hraběte se cítím mnohem platnější. Vzdělával jsem jeho synovce, ti nedávno si odjeli na kavalírskou cestu po Evropě, teď mám pro změnu tebe. Našel jsem zde vše, co mě činí šťastným. Okrasnou i bylinkovou zahradu, obrovskou knihovnu, prostor k rozjímání.“

Při zmínce o pánech synovcích se Marcos nejistě ošil. Už třetí den ho oblékali do jejich obnošených kabátů, mnoho o nich sice neslyšel, přesto ho jímalo nejisté podezření, že se mu nebudou líbit.

Ranní komnatu prozářilo slunce a zažehlo jasný plamen ve vzácných benátských zrcadlech vsazených do dřevěného krajkování, hojně vykládaného jantarem. Opaleskující záře oslňovala, nikoliv ovšem natolik, aby učitel a jeho žák pominuli dívčí štěbetání. Dolehlo k nim okny do zahrady jako bezděčný hudební doprovod. Marcos požádal gestem o svolení, potom zvědavě vyhlédl.

Útlá dívka v zeleném jezdeckém úboru a elegantním kloboučku na stranu přecházela sem tam sypanou cestičkou, přitom si netrpělivě poklepávala bičíkem o sukni. Jak se ukázalo, čekala na nevrle vyhlížející trpaslici v tyrkysovém sametu. Dívce pomohli štolbové do sedla nádherného bělouše, trpaslici usadili na grošovaného poníka, pak obě vyrazily za sluncem.

„Bianca, schovanka Jeho Jasnosti.“

„Bianca?“ slabikoval Marcos zaujatě.

„Nu ano, pochází z Benátek, ze starého urozeného rodu.“

Když Marcos tentokrát ucítil na patře hořkou pachut', čokoláda za ni nemohla. *Zatímco já navěky zůstanu zlodějem pomerančů a synem nezvěstného potulného komedianta.*

Santiago se povzbudivě usmál. „Dost světské marnosti, máš se ještě hodně co učit.“

6. Výchova chlapců v hraběcích službách

Na postavení hraběcího chráněnce si jedenáctiletý chlapec snadno zvykne, zvláště když o jeho denní rozvrh pečuje nesmlouvavý preceptor indiánského původu. Santiago začal čtením a psaním, přidal cizí jazyky, o něco později logiku, aritmetiku, geometrii a další zcela nezbytné disciplíny.

Dopoledne se většinou neslo v teoretickém duchu, po obědě přišly ke slovu praktické dovednosti a tehdy se teprve ukázala Santiagova všestrannost. Otec jezuita výborně jezdil na koni, skvěle zacházel s holí i kordem, vynikal postřehem při hře s míčkem, za soumraku pak společně pronikali do tajů galantních zábav, kam patřil tanec, hra na hudební nástroje a duchaplná konverzace.

Pokud se někdo pozastavoval nad štěstím, které potkalo nicotného zloděje pomerančů, nedával to najevo – vůle dona Rodriga měla na jeho panství samozřejmě platnost zákona. Samotnému Marcosovi záhy připadala doba, kdy si v sevillských uličkách přilepšoval drobnými krádežemi, vzdálenější než břehy neznámého kontinentu. Stesk po matce i bratrovi rozháněl pilným studiem a cvičením, navečer se nezřídka cítil tak unavený, že usínal vestoje. První noc, kdy teskně a bázně naslouchal tajemným zvukům začarovaného sídla, se nikdy více neopakovala.

Nevysvětlitelných jevů se vůkol nacházelo i tak dost, z toho největší záhadu představoval sám ošklivý hrabě. Vídali ho překvapivě málo, vždy v doprovodu jeho věrného stínu, berberského otroka jménem Zahra. Většinu času trávil ve studovně nebo v Západním křídle – v oné legendami opředené zadní části zámku vrůstající do skalního masivu. Její práh nesměl překročit ani všudypřítomný komoří don Ignacio, zato si v ní podávaly dveře podezřelé návštěvy. Většinou je halila noc a dlouhý plášť, jednou či dvakrát Marcose přesto přemohl nepoddajný pocit, že zdálky zahlédl ošlehanou tvář bandity Azarquielu.

Hrabě, španělský grand oprávněný ponechat pokrývku na hlavě i v přítomnosti krále, nemusel své libůstky před nikým hájit. Marcos svého dobrodince příliš ctil, než by trýznil Santiaga zvědavými otázkami, představivosti přesto poručit nedokázal, zvláště když se mu donesly věru všelijaké zvěsti. Podle jedněch Západní křídlo ukrývalo alchymistickou dílnu. Podle druhých cosi tak strašlivého, že se to vzpíralo pomýšlení i popisu. A do třetice prý hrabě v nepřístupné části sídla uzavřel mechanické zázraky z dílny Juana Escoveda, o které se nechtěl dělit s vezdejším světem.

Procházky zahradou Marcose záhy přiměly upřednostnit třetí možnost, jakkoli nevylučoval ani obě předchozí. Věčně zelená loubí totiž ukrývala zpívající fontány i zrcadlová bludiště, mezi pomerančovníky a růžovými keři se zvedaly umělé jeskyně oživené zázračnými pohyblivými sochami. Oslepený Kyklop Polyfemos hřmotně spílal prchajícím řeckým rekům, egyptský vládce Memnón, vytvořený přesně podle vyprávění arabských kupců, vítal úsvit hlasitým úpěním, Dafné se na útěku před Apollónem měnila v ševlivý vavřík. Vše dílo hraběcího architekta, který se prý svému chleboďárci zavázal strašlivou přísahou, že nic podobného nevytvoří na žádném jiném panství.

Jen jedna jeskyně, na níž se stejným dílem podepsala příroda i ruka umělcova, zůstávala obdivovatelům skromného génia Escoveda nepřístupná. Primykala k zakázanému Západnímu křídlu a stačilo se o ní zmínit, aby se křižovali netoliko prostí venkované nebo sloužící všech hodností, ale též chlapci ze zámecké *capely*. Ba i sám indiánský preceptor se při podobné příležitosti zádumčivě zachmuřil. Don Rodrigo uvedl na ona místa jen anglického kacíře lorda Christophera – a to na jeho opakované naléhání. Po zbytek krátkého pobytu v Montorro pak *mylord* ztratil chuť k jídlu, zdál se bledý, nemluvný, zapomínal vtípkovat i provolávat své oblíbené „U svatého Jiří!“

Usilovné studium a neméně usilovný boj s dotěrnou zvědavostí Marcosovi čas od času zpestřovaly návštěvy bratra Leandera. Bosý karmelitán hraběti tu osobně doručil zásilku vzácných knih, tu vzácné umělecké dílo, mladému chráněnci zase zprávy z domova, potěšitelné zprávy. Teta Jacinta si musela pořídit novou děvečku, Flor si totiž za hraběcí zlato pořídila malý domek v řemeslnické čtvrti Triana a Miguela poslala do školy.

„Tvůj bratr nese vzdělávání nelibě, raději by si našel svého hraběte nebo utekl s komedianty.“

Marcos se rozesmál. „Komedianti by ho do školy možná nehnali, Jeho Milostí bych si ale tak jistý nebyl.“ Zaskočil ho mnichův vážný pohled. „Stalo se ještě něco, bratře?“

Leander potlačil nepatřičný úsměv. „I kdepak, jen mě nepřestaneš překvapovat. Pohlédni na sebe, učiněný mladý šlechtic.“ Někdejší umouněný zlodějíček před ním stál v sametovém kabátku, dlouhá černá kštica mu

něžně splývala na límec z benátské krajky, u pasu se mu na zlaceném řetízku houpaly hodinky, dílo osvědčeného norimberského mistra. „Doufám, že přijímáš veškeré dary s náležitou pokorou.“

„Snažím se,“ odtušil Marcos příliš rychle, v myšlenkách už se viděl v sedle hraběcího vraníka.

„A já se ti zase snažím uvěřit,“ uvolil se bosý mnich, než se dal doprovodit ke kočáru.

Kromě vtíravé představitivosti Marcose venkoncem netrápilo nic, až na pár drobností. Měsíce plynuly a don Rodrigo na něj nejspíš úplně zapomněl, vždyť se stále nechal rozptylovat výhradně hochy z dvorní *capely*.

V Montorro se k němu všichni chovali hezky, dokonce jídával u panské tabule po boku otce Santiaga. Výjimku z pravidla představovala jen nafoukaná hraběcí schovanka Bianca odněkud z Benátek, ta mu okázalou přezíravostí ztrpčovala život skoro stejně jako pomyšlení na synovce zámeckého pána. Diego, Luis a Jaime se toho času nacházeli na kavalířské cestě Evropou a i když zásluhou strýcových zlatáků dozajista nestrádali, dříve či později hrozil jejich návrat. A něco mu říkalo, že je přítomnost podezřelého chráněnce dvakrát nepotěší.

Dříve než pánové synovci – snad někdy v červnu léta páně 1619 – dorazil do Montorro rychlý posel. Čeští stavové prý stojí před Vídní! Měsíc nato si tiž záhadní čeští stavové zvolili za krále Friedricha Falckého a vypověděli poslušnost novému císaři Ferdinandovi. Tehdy už spěšného kurýra provázeli královští pověřenci, výběrčí a verbíři. Marcos nechápal, co je to za nepochopitelnou zemi tahle Bohemia, kde leží, ani proč se tamní stavové bouří. Matně si vybavoval jen hádku hraběte Rodriga s anglickým kacířem Christopherem.

Když v říjnu téhož roku čeští stavové vytáhli na Vídeň podruhé, ošklivý hrabě proti svým zvyklostem uspořádal bohatou večeři a u prostřené tabule si počínal nezvykle uvolněně. V jeho přiopile přimhouřených zorníčkách přitom dřímali běsi a čekali na příležitost, kdy se budou moci zmocnit hraběte celého. Nepoddával se bez boje, všechna čest. Statečně hodoval, vyzýval hudebníky ke hře cikánských písniček, vášnivě se přel tu s Juanem Escovedou, tu s otcem Santiagem.

Marcos, zjištěný nepochopitelným okolním napětím, nejistě uždiboval kořeněnou zvěřinu, vtom na sobě ucítil utkvělý pohled. Jak vzápětí užasle shledal, měřila si ho protivně přemoudřelá hraběcí schovanka. Ledva se jejich oči setkaly, stalo se něco ještě podivnějšího. Bianca se usmála. Letmo, náznakem, snad si to jen představoval nebo si dopřál příliš růžového vína z Malagy. Buď jak buď, na prchavý útržek věčnosti mu bláhové štěstí vešlo do tváří ruměnec.

Povzbuzen příjemným zdáním si Bianku poprvé důkladněji prohlédl. Vínový brokát krumplovaný zlatem a posítý perlami by z jiné dívky udělal princeznu, křehká hraběcí schovanka v něm vypadala ztraceně a zranitelně. Škrobené krajkové okružní obepínalo útlý krk jako mučící nástroj, plavým vlasům ubírala na lesku zlatá síťka, bledá tvář připomínala vílu, již do Montorro zavlékla zlomyslnost žárlivého černokněžníka.

„Otče Santiago, vážím si vašeho nevšedního vzdělání, nicméně vaše politická prozíravost nestojí za zlámaný měďák!“ hřímá zatím hrabě. Udrzet běsy na uzdě ho zjevně stálo čím dál větší úsilí. „Neotřesitelná důvěra v sílu a v jednotu Katolické ligy je sice příkladná, ale jinak naprosto chybná.“

„Všemohoucí je na naší straně, Jasnosti,“ promluvil pomalu, s rozmyslem Indián Santiago. „Stačí několik nezbytných střetnutí a válka bude rozhodnuta.“

„Několik nezbytných střetnutí. Hm, to vás mám já, nepolepšitelný hříšník, nabádat k pokoře? Válka nikdy neprobíhá z vůle Nejvyššího, byť se často vede jeho jménem, neohánějte se tedy boží přízní!“ Don Rodrigo praštil pěstí do stolu, až nadskočilo stříbrné nádobí a smečka jeho oddaných loveckých psů se pro všechny případy ukryla za otce jezuitu.

„Jde-li o válku spravedlivou...“ namítl Santiago.

Don Rodrigo pohrdavě mlaskl. „Něco jsem o tom napřemýšlel, otče, a řeknu vám jedno: spravedlivé války neexistují. Existují jen války, které s trochou štěstí rychle skončí. Ale tahle k nim bohužel patřit nebude.“

Marcos se nejistě zadíval na Bianku, opět zakletou v netečnou, nehmotnou bytost. Předchozí zázrak se toho večera neměl opakovat.

„Z čeho tak usuzujete, Jasnosti?“ vložil se zatím do hovoru Juan Escovedo, upozorniv na sebe tlumeným zakašláním.

„Neusuzuji, nýbrž vím. K čertu, dolijte mi přece, nebo se neznám!“ Vyděšený šenk bleskurychle splnil šlechticovo přání. „Neusuzuji, nýbrž vím,“ opakoval don Rodrigo pohnutě, „protože mrtví, Juane, na rozdíl od živých nikdy nelžou.“

7. Vozíčkářka

Brno, současnost

„No tohle, klidně si přestane v nejlepším!“ ulevila si Miriam a chystala se vzdorně opustit kyberprostor. „Má štěstí, prevít, že slibuje pokračování.“

V tu chvíli nahlédl do dveří její profesionální strážný anděl čili osobní asistentka Tereza. „Sedíš u toho krámu celý den. Nechceš pro změnu zkusit něco užitečného?“

„Třeba plácát ošklivý hrnce? Kdepak, kdepak, on mě ten krám totiž živí!“ Tereza ji obdařila něžným úsměvem, věděla, že durdivou náladu dílem předstírá, dílem jí dlouho nevydrží. „Přistupme ke kompromisu. Dodělám pudink a pak si spolu vypijeme kafe s kardamomem.“

„Tak jo,“ uvolila se Miriam.

„Měly bychom víc chodit do přírody, ať chytíš trochu zdravou barvu.“

V tomto případě dívka na vozíčku nepokládala za nutné odpovídat. Počkala, až Tereza zmizí v kuchyni, potom se vrátila k náhodně nalezené webové stránce a klikla na titěrnou obálku pod textem, aby neznámého pohádkáře oblažila krátkou zprávou. *Vážně si myslíte, že mrtví nikdy nelžou?*

Vlastní odvaha ji natolik potěšila, že se skutečně přiměla počítač vypnout, potom odmanévrovala vozík k oknu. Chtělo to pravda trochu cviku, své teritorium v prvním patře bezbariérového domu na okraji Brna už ale zvládala vcelku samostatně. Pokud si neporadila, nastoupila trpělivá osobní asistentka.

Utajila povzdech, potom se zadívala do ulice. Měla ráda soumravné bezčasí – oněch pár různě dlouhých okamžiků, kdy se vzduch zastaví, zezlátne, zestárne a nachýlí se k noci. Pouliční lampy zajiskřily a pokropily tmavnoucí chodníky elektrickým světlem. *Jestli moc nenasněží, opravdu bychom mohly s Terezou vyrazit na procházku.*

Zvědavě pozorovala míjející chodce, představovala si jejich osobní příběhy a utajená trápení. Podvečery skýtalý zdaleka nejlepší možnosti, viděla, aniž si jí kdo všiml. Za dne občas neunikla pozornosti předčasně vyspělého výrostka nebo skupiny výrostků. Většinou nemohli jinak, pokřikovali, pískali a vůbec jí neobratně, zato hlasitě dávali najevo přízeň.

Nebylo se čemu divit. Miriam ztělesňovala vše, co doba vymknutá z kloubů považovala za krásné (přirozené blond vlasy, velké modrozelené oči, antický rovný nos, plné rty, velmi útlá postava). Pokud navíc v roli tajemné neznámé s dychtivým výrazem sledovala dění za oknem, asi pubertákům připadala neodolatelná.

„Pojď dolů!“ povykoval na ni občas nějaký rozvášněný mladík.

Podle nálady mu to vracela nevrle („Komu tykáš?!“), nebo uličnický („Pojď ty nahoru!“), jak měla odposloucháno v oblíbené české pohádce.

Jen jednou ji vzal obzvlášť odvážný dorostenec za slovo. Když mu ale plakátová kráska vyjela naproti na invalidním vozíku, zamumlal přidušenou omluvu a zbaběle utekl. Miriam sice nic jiného nečekala, provinilé zděšení v mladíkových očích ji přesto zabořilo na duši. Sevřela opěrku domácího vozíku a pomalu, zhluboka se nadechla. *Ted' na to nebudu myslet. A nebudu na to myslet ani zítra.*

Spoluobčané se mezitím vesměs uchýlili ke spotřební elektronice, ulice ztichly a osiřely. *Taky dobře.* Z neznámých důvodů ticho pořád ještě milovala. Když se v nemocnici smířovala se zprávou, že už nikdy nebude chodit, užila si ho víc než zdrávo. Pravda, šlo o ticho protkané spěšnými kroky, pipáním, cinkáním skla a kovu, zurčením elektrických přístrojů nebo šeptanými diagnózami, přesto si slibovala, že se ho naučí nenávidět. Nevyšlo to, naopak. Ticho v ospale rozostřeném podvečerním městě, v němž náhodní chodci připomínají přízraky, jí stále ještě působilo nemalé potěšení.

Čekala na oblíbeného kolemdoucího. Míjel její bezbariérové království s přesností švýcarského hodinového stroje, připomínal něco mezi Che Guevarou a velmi mladým Marlonem Brandem, pokud si lze jednoho či druhého představit v károvaném utíkáčku, za ním bohémsky vlála dlouhá pruhoaná šála, před ním vždy důstojně kráčel zlatý retrívr ztělesňující všechny její dětské sny o štěněti. Bohužel byla městské dítě, navíc rozumné dítě, stačilo pár pádných argumentů, aby se vzdala nároků na psího přítele pro jeho vlastní dobro. V duchu si tajně přála, aby se psovod jednou zastavil pod oknem a zavolal na ni: „Pojď dolů!“ Zároveň se ho obávala podrobit zkoušce, v níž nemusel obstát.

Toho podvečera čekala nezvykle dlouho. Už chtěla nad neznámým zlomit hůl, pak se od rohu protějši

budovy nenápadně odlepil písečně zlatý pes. Natáhla krk, vzápětí se zklamaně nahrbila. Oblíbený psovod tentokrát oplýval dámskou společností a očividně se dobře bavil.

„Pes vede na procházku pána, který pyšně předvádí svou kost,“ zašeptala.

Odhadovala psovoda na svobodomyšlného umělce a *ta ženská* se k němu vůbec, ale vůbec nehodila.

Vyšňořila se do dlouhého černého kabátu vroubeného okázale umělou kožešinou, v němž Miriam poznala poslední výtvar jistého francouzského módního domu, rusé vlasy se jí stáčely na ramena jako hád'ata Gorgoně Medúze, oči metaly do houstnoucího přitmí zelené blesky. Nedala se označit za krasavici, jak je chápou muži bez fantazie, zato se jí nedala upřít značná dávka osobního magnetismu. Kdyby měla dívka na vozičku hádat, kdo z těch tří je lovec, jednoznačně by hlasovala pro rusovlásku v drahém kabátě.

Po zádech jí proběhl mráz. Raději vycouvala od okna a zamilovala ke kuchyni provoněné čerstvou kávou a vanilkou.

„Nechceš si před spaním trošku zacvičit?“ navrhla jí Tereza.

„Nechceš ze mě mít kulturistku?“ odpověděla Miriam otázkou. „Raději bych si ještě chvíli hrála s počítačem.“

„Tak pozor. Platí mě za tvoje pokroky, žádnou odevzdanost ti trpět nebudu.“

„Co z toho budu mít?“ smlouvala dívka na vozičku.

Tereza věděla, co zabere. „Pomasíruju ti chodidla podle nejlepších čínských zvyklostí.“

„Ale pak si stejně zapnu počítač.“

„Pak si dělej, co chceš. Nejsem dráb, jen pokorná osobní asistentka.“

Miriam se odevzdaně přitahovala k posilovací tyči, po chvíli trápení se slastně poddala zručným postupům orientální podpůrné léčby. Tereza by celkem ráda odhadla, co se její svěřenyní honí ustaranou hlavou, dívka ovšem na veškeré otázky odpovídala zádušným „Hm.“

„Je v tom ten člověk se psem?“ Konečně trefa do černého.

„Muž a žena se psem,“ upřesnila pacientka.

„Na co je odhaduješ?“ Tereza se jejími sklony domýšlet osobní příběhy míjejících chodců dobře bavila.

Miriam se poťouchle zasmála. „Oběť a vrah.“ Na asistentčino nevěřící zavrtění hlavou připustila: „No dobře, vymyslím si. Asi umělec s mecenášskou, podle dnešního hantecu sponzorkou.“

Potřebovala Terezu rychle vyštvat k televizi nebo ke knížce, aby si mohla nepozorovaně zkontrolovat elektronickou poštu. Jakmile se dobrá věc podařila, našla ve své schránce jedinou zprávu. Odesílatel se uvedl přezdívkou *Alessandro*.

Chcete vědět, kdy mrtví mohou lhát? Počkejte si na pokračování.

8. Podvečerní host

Španělsko roku 1624

Svět, dříve bezpečný střed vesmíru, kolem kterého kolotají nebeská tělesa v čele se zahuštěnou ohnivou látkou zvanou Slunce, se za pár let změnil k nepoznání.

V tomtéž roce, kdy dal císař Ferdinand popraviti sedmadvacet odbojných českých pánů, zemřel španělský král Filip III., zanechav slovy kronikáře *zemi i finance ve stavu nejbídnějším*. Jeho nástupce Filip IV. se musel vypořádat se vzpurným Nizozemím i s mazaným francouzským prvním ministrem panem de Richelieu a nedosti na tom. V předvečer Marcosových patnáctých narozenin zaútočila na Cádiz anglická flotila a Španělsko se ocitlo ve válce. Na prorocká slova ošklivého hraběte v každém ohledu došlo.

Zprávy z evropských bojišť do Montorro pronikaly jen pomalu, nebo si je hraběcí chráněncem odmítal připouštět k tělu. Nejpodstatnější proměnu totiž sledoval na sobě. Vytáhl se, zesílil pravidelným tělesným cvičením, jeho mladistvé dívčí *falsetto* jezuitský preceptor Santiago přeškolil na libozvučný baryton. Při všem mudrování, šermování a galantních lekcích mu úplně unikalo, jak živý zájem probouzí jeho nové já přinejmenším u dvou členů hraběcí domácnosti.

Čas od času neodolal zálibným pohledům sám don Rodrigo a jeho ošklivou tvář přitom vždy prosvítil onen pozoruhodný úsměv, který jí dodával na podmanivé vnitřní krásu. Pak zde byla benátská netýkavka Bianca. Čas, kdy hraběcího chráněnce mýjela s pohrdavě zvednutým nosem, patřil minulosti, nyní by rytířskou pozornost ocenila. Mladistvý zástupce silnějšího pohlaví ovšem neviděl, neslyšel, dokud mu jednoho krásného dne při náhodném setkání ve dveřích do knihovny nedupla aksamitovým střevíčkem na nohu v kožené lovecké škorní.

Šlo o poněkud krajní opatření, ale na Biančinu omluvu dlužno dodat, že se k němu uchýlila teprve po vyčerpání všech mírnějších prostředků (významné pohledy, nenápadná gesta, několikeré upuštění kapesníčku). Pak stačilo jen zlehka zakroutit podpatkem a Marcos sykl, zavrával, couvl a následně vysekl pachatelce dvornou poklonu. Tomu ho tedy Santiago naučil dokonale.

„Odpusťte, příteli,“ zaševalila jako bříza v jarním vánku, koketně naklánějíc nakadeřenou hlavu.

„Nic se nestalo, vzácná slečno.“ Chtěl přidat do kroku, ale Bianca se nemínila vzdát.

„Počasí nám přeje, není-liž pravda? Jako stvořené pro vyjížd'ku.“

„Jistě, vzácná slečno. Po ránu je sice dosti mlha, ale naštěstí se záhy zvedne. Doufám, že si užijeme slunečný podvečer.“

Nato si dívka zlostně dupla, takže Marcos prozíravě o krok ustoupil. „Vlastně bych se docela ráda projela. Směla bych vás požádat o doprovod?“

K jejímu zadostiučinění zrudl jako rak. „Omlouvám se, vzácná slečno. Očekává mě jistá společnost.“

Bianca, jejíž italský temperament se vzpouzel španělské obřadnosti, by ho s velkou chutí zpoličkovala. Onou společností totiž nepochybně myslel podkoního nebo myslivce nebo jejich podařené potomky. „Trváte na tom, že se mnou nepojedete?“

Marcos bezradně zamrkal. „Takovou čest si přece nezasloužím, vzácná slečno.“

Ocitla se v pokušení použít jeden z výrazů, jimž se naučila od nahluchlého štolby. „Ponechám na vás, pane, co považujete za čest.“

Následovala opětovná zdobná úklona. „Pak dovolu, abych někoho poslal s omluvným vzkazem.“

Jedna rozpačitá projížďka k jejich obapolnému údivu přerostla v pravidelný podvečerní rituál. Bianca vzorně klusala na arabském bělouši, Marcos na andaluském vraníkovi, za nimi se oddaně trmácel grošovaný poník s trpasličí dueňou Marbárbolou v sedle.

Konverzace zpočátku vážla, omezovala se na počasí a nevalný stav cest, později našli několik společných témat. Hudbu, honitbu, rytířské romány, nepochopitelné dění v Evropě – a tajemné Západní křídlo. Marcos musel uznat, že pokud se ta nafoukaná královna víl trochu snaží, stává se z ní celkem milé děvče. Při návratu většinou sesedli hned na rozhraní zámeckého parku, aby se zvolna, bok po boku prošli zušlechtěnou zelení.

„Nesnáším upjatou španělskou módu,“ stěžovala si onoho večera dívka s předstíraným pohoršením. „Ale

vaše způsoby se mi protiví ještě víc. Bude mi ctí, vzácná slečno, neračte se hněvat, vzácná slečno, dovolím si nesouhlasit, vzácná slečno...“

„Jen se pokouším dostat dobrým mravům, vzácná slečno,“ hlesl nejistě Marcos, laskaje vraníka po nozdrách. „Netušil jsem, že tím vzbuzuji vaši nelibost.“

„Jak jinak,“ zazurčela posměšně. Chtěla dodat něco peprného, ale raději to rychle polkla.

Kráčeli co noha nohu mine sypanou cestičkou, listí nyní ševalilo, vzduch voněl něžnými přísliby, Marcos se znenadání ocitl v pokušení vyskočit do sedla a pádit neznámo kam. Z líbezného trýzně ho vytrhl až pohyb, který probleskl v nejvyšším okně Západního křídla.

„Strýček nás pozoruje optickou tubicí,“ upozornila ho Bianca.

Zachvěl se. „Co prosím?“

„No ano, optická trubice.“ Dívka netrpělivě potáhla uzdu svého bělouše. „Přibližovadlo, také se mu říká dalekohled. Poslal mu ho ten *Inglese*, který vás doprovázel do Montorro.“

„Lord Christopher?“ podivil se Marcos.

„Přesně tak.“ Bianca tajně zívla.

„Prozradte, provedl vás strýc někdy západními komnatami?“ nadhodil opatrně, aby nedal najevo nedůstojnou zvědavost.

Zavrtěla hlavou. „Nepatřím k vyvoleným, dovnitř směji jen pochybní neznabozi. V Benátkách strýce považovali za černokněžníka. Když se stal mým poručíkem, mohla jsem se zbláznit strachy. Čekala jsem, že mě vykrmí, upeče a povečeří, jak mívají jemu podobní ve zvyku.“

„To vás tedy zklamal.“

„Přežívám v přepychu a pohodlí.“ Smutně se usmála, potom hněvivě podkasala vyšívanou sukni. „Až na ty příšerné šaty!“

Okno v Západním křídle osiřelo, zato na nádvoří se málem srazili s vyšňořeným mladíkem v šatech posledního francouzského střihu, samý prýmek a průstřih. Dohlížel na štolbu, důležitě si nakrucoval tenký knírek a přitom nepokojnými očima těkal po dláždění od rohu k rohu.

Marcos se nejistě zastavil, Bianca nevzrušeně kráčela dál. Rtuťovitý mladík jí vysekl strojenou úklonu.

„Moje krásná sestřenka! Vyrostla jsi, jak vidím.“

„Zato ty ses nezměnil, Diego,“ odušila odtažitě. „Stále stejně směšný.“

Neznámý posměšně ukázal na jejího společníka. „Ten kluk je tvůj podkoní?“

Nedala se vyvést z míry, zato Marcosova ruka maně zabloudila ke zdobnému jilci. Než se ho stačil třebaš jen dotknout, na hrdlo mu mířil hrot Diegova kordu.

„Taste, pane, a je po vás veta! Zabil bych vás nerad, jste přece ještě dítě a já nechci před strýcem vypadat jako lidožrout.“

„Nech toho, Diego!“ vložila se do sporu Bianca.

„Nejsem žádné dítě, pane. Pokud mi dáte příležitost, rád vám to dokážu!“

„Jak je libo,“ potěšil se nenadálý sok. „Do střehu!“

„Jsem vám k službám.“

„Diego!“ mírnila je Bianca.

„Zmlkni a nepleť se do toho,“ usadil ji oslovený nepříteli galantně a vzápětí hbitě zaútočil.

Marcos dvakrát odrazil sokův nedůtklivý kord, pak ale protivník provedl záludný výpad, který taktak dokázal včas krýt. Po zádech se mu spustil studený pot.

„Á, učil vás Santiago,“ radoval se Diego. „Vzdejte se. Znáám všechny jeho jezuitské úskoky – a naučil jsem se pár nových.“

Marcosovi se nahnula do hlavy krev, vzteky přestával vidět i rozeznávat, byl by schopen sebevražděné nerozvážnosti, kdyby všímaví čeledíni nepřivolali dona Ignacia. Vzpomínaný otec Santiago mu byl v patách.

„Pánové,“ nabádal soky znesvářený komoří, „pánové, pro lásku Boží, přestaňte!“

„Pro lásku Boží? Sotva!“ posměšně zavrčel mladý šlechtic, odrážející Marcosův překvapivě prudký výpad.

„Otče Santiago,“ Bianca se přichozímu pověsila na rukáv, „otče Santiago, zastavte je! Diego ho zabije!“

Jmenovaný se zle zašklebil. Marcos právě odrazil další těsný útok a chystal se jej opětovat, když je Santiago nebezpečně rozdělil vlastním tělem. „Nestydíte se, pánové? Bít se jako smyslu zbavení v domě svého chleboďáře a přímo pod okny hodovní síně!“

„Uhněte, padre,“ vrčel Diego, „chci toho drzého spratka srovnat!“

„Ten drzý spratek je chráněncem vašeho strýce a na vás padá dvojnásobná hanba, done Diego. Bít se s

nedospělým chlapcem! Nezůstalo ve vás kouska studu?“

Mladý muž nasupeně umravnil kord a urovnal rozevláté kadeře, aby co nejmalebněji rámovaly krajkový límec. „Chráněnc mého strýce? On si s těmi chlapečky nedá pokoj? Měl jsem ho za podkoního!“

Santiago vahou vši své pedagogické autority, především však naléhavým stiskem zápěstí zabránil Marcosovi v dalších nerozvážnostech. „Vy dva opičáci, vy mezuláni, vy načepýření kohouti! Zachovejte příměří, jinak budete mít co do činění se mnou!“ Vzhledem k šermířské pověsti otce jezuity se jednalo o velmi vážné varování, ještě podkreslené postupujícím smrákáním, které náležitě podtrhlo Santiagovy ostře řezané, indiánské rysy.

„Pánové, pánové,“ konečně se dostal ke slovu don Ignacio, „Jeho Jasnost čeká!“

Marcos komořího mátožně následoval do patra, ale před vstupem do hodovní síně si ho vzal stranou Santiago. „Co tě to popadlo!“ zasyčel. „Diego by tě s velkým gustem prošpikoval jako koroptev!“

„Urazil mě. Před dámou mi spílal do podkoních a do dětí.“

„Ovšem, skvělý důvod, proč se nechat se zabít.“ Santiago mu uštědřil symbolický štulec. „Nu, don Rodrigo už si udělá pořádek. A teď mazej ke stolu!“

Marcos přidal do kroku, stačil přitom zaznamenat, jak se Bianca s mrazivým výrazem ve tváři nebezpečně přibližuje k Diegovi. „Rád se předvádíte, pane?“ šeptala mu právě. Víc neslyšel, ani nemusel. Ke štěstí mu stačilo, když hraběcí synovec za povědomého bolestivého syknutí ucukl.

„Chtěli jste se prát, pánové?“ hřímal don Rodrigo nezvykle nevlídně. U večere vládla napjatá atmosféra, sluhové totiž nějaký čas marně hledali dvorního architekta Juana Escoveda a hrabě se bez něho odmítal pustit do jídla. „Diego, děláš čest naší rodině, jen co je pravda!“

„Pro čest naší rodiny bych udělal mnohem víc, kdybych toho zmetka opravdu poslal na věčnost,“ zavrčel hraběcí synovec.

„Marcos je můj chráněnc. Zkřivíš mu vlasek na hlavě a vydědím tě.“

„Jen do toho, strýčku, tvá slabost pro chlapečky je vyhlášena po celém Španělsku!“

Chybělo málo a rodinná hádka se zvrhla v další souboj. Marcos, rudý až za ušima, se chystal hraběti na pomoc, ale než došlo na pěsti či kordy, oddaný berberský strážce Zahra do síně postrčil udýchaného čeledína.

„Jasnosti, Jasnosti, hrůza, našli jsme ho!“

„Říkal jsem si, že se ten budižkničemu bude kdesi v zapadlém koutě zahrady bavit nějakou drahou hračkou,“ poznamenal Diego, nakrucuje si tenký knírek.

„Zmlkni!“ usadil ho hrabě, pak namáhavě vstal a zamířil k příchozím. „Co se stalo?“

„V-v zahradě,“ blekotal čeledín, „v zahradě u zpívající fontány. Opravoval ty zázračný ptáčky.“

„Ptáčci, říkáš?“ navázal nepřátelsky Diego.

„Tebe se nikdo na nic neptal!“ Zámecký pán se raději obrátil na berberského otroka. „Nu, co se tedy stalo?“

Zahra odpovídal pokornou změtí nesrozumitelných hrdelních tónů, stručné sdělení uzavřel náznakem úklony, nato složil ruce na prsou v očekávání dalších rozkazů.

„Done Ignacio,“ hrabě zavrával, musel se opřít o opěradlo dubové židle, „náš milý přítel Juan Escovedo se právě odebral cestou všeho těla. O jeho pozemskou schránku se zatím postará Zahra za laskavé duchovní podpory otce Santiaga.“

Jezuita poslušně kývl.

„Milosrdný bože!“ hlesl don Ignacio, přemožen city.

„Chci Juanovy ostatky uložit do rodinné krypty, moje výstavné sídlo mu za mnohé vděčí.“ Hrabě se zjevně chystal věznit svého génia i po smrti.

„Když jsme se zbavili jednoho darmožrouta, mohli bychom konečně v klidu povečeřet?“ nadhodil Diego.

Tehdy se zámecký pán překvapivě hbitě k synovci přiblížil a uštědřil mu dobře mířený políček. Jakkoli mrzák, v rukou měl obdivuhodnou sílu, záštiplný Diego proto k všeobecnému překvapení dílem okamžiku skončil na podlaze. Po tváři se mu jako šarlatová stužka táhl šrám po strýcově pečetním prstenu.

„Pošlete mi do knihovny džbán nejlepší malagy, kus sýra a černý chléb,“ poručil zatím Rodrigo komořímu. „Škoda skvělé večere, doufám, že se panu synovci vzpříčí v hrdle.“

Diego se vztekle vyškrábal na nohy, vyrval jednomu z oněmělých kráječů dýku a vši silou ji zabodl do stolu, pokrytého drahým kobercem.

„A postarejte se,“ doplnil hrabě bezbarvým hlasem, „ať ten nevychovaný neřád nenadělá větší škody.“

Marcos ani nedutal, neodvažoval se pohnout, napjatě čekal, co z toho všeho vzejde. Tehdy za sebou ucítil pohyb. To se k němu pokradmu dokolébala Biančina trpasličí dueña Marbárbola a vtiskla mu do dlaně složený proužek pergamentu.

Pokusil se vzkaz nepozorovaně ukrýt v krajkové manžetě, ale nepočíнал si dost rychle ani dost nenápadně. Letmý pohyb upoutal pozornost zákeřného Diega. Hraběcí synovec obdařil soka úsměvem, při kterém běhal mráz po zádech a tuhla krev v žilách, nato se zpupně usadil do židle uvolněné Rodrigem. „Abychom se dali do jídla, ne?“

9. Dostaveníčko

V půl deváté u zrcadlového bludiště, zněl vzkaz, který mu na pokyn své velitelky vnutila nevzhledná trpaslice.

Marcos se neodvážil neposlechnout, proto teď nejistě přešlapoval před vchodem do příslušné umělé jeskyně. Vůkolní přítmí jen tu a tam pročísllo ohnivé plápolání, večerní vánek houstl ospalým ptačím zpěvem, ke kterému se místy družily šeptané modlitby. Se synovcem dona Rodriga se do Montorro vkradla smrt, Escovedovi alabastroví ptáčci navždy oněměli a nad jeho tělem otec Santiago právě držel chmurnou vigilií v zámecké kapli.

Mladý muž naštěstí nedokázal myslet na skon a zánik, na ty nenasytné krkavce, kteří nám co chvíli krouží nad hlavami, příliš dlouho. Prostupovala jím zjitřenost zcela jiného druhu. Mnul mezi prsty vzkaz od Bianky, snažil se netušit, co po něm může chtít, protože kdyby tušil, cítil by se hříšně. Koutkem oka zachytil barevné plápolání ve vitráži zámecké kaple a mimoděk se pokřižoval. Bianca si vybrala nejhorší možnou dobu, kromě toho výrazně meškala.

Dvojitě hmotné kroky zcela nepodobné dívčímu cupitání ho přiměly k ústupu za kamennou zahradní lavici. Nakrčil se, ne však dříve, než by zahlédl bledého dona Ignacia. Provázela ho povědomá postava v dlouhém plášti a turbanu. Obávaný bandita Azarquiél zjevně také nejevil nejlepší smysl pro načasování.

„Nic příšernějšího jsem v životě neviděl,“ šeptal pan komoří naléhavě.

„Pacholci ze stájí mluvili o rozsápaném hrdle.“

„Kdepak rozsápané, jen dvě ranky na krku jako hadí uštknutí. Čisté, přesné, smrtící, nepřírozené, děsivé.“ Pánové se na okamžik zastavili před lavičkou, za níž se Marcos duchapřítomně ukryl.

„Prohnalo se tudy neuchopitelné zlo,“ poznamenal chmurně Ignacio.

„Nesudte předčasně,“ zasmál se bandita. „Třeba se neprohnalo, třeba se mu u hraběte líbí a zdrží se tady. Možná někde v zahradě, snad támhle za tou lavicí.“

Mladík se zachvěl, málem by se byl prozradil.

„Zdráhám se to vyslovit,“ navázal Ignacio, „ale záliby dona Rodriga takovou věc zřejmě přivolaly.“

„To je dost pravděpodobné,“ přitakal Azarquiél.

„Santiago snad ví, co je třeba. Bezpečněji bych se ale cítil v přítomnosti fray Leandra.“

Do tmy se zaleskl Azarquiélův bílý chrup. „Nechcete rovnou pozvat velkého inkvizitora? S velkou chutí by tenhle přenádherný zámek kázal vypálit a srovnat se zemí.“

„Žertujete, pane,“ vzdychl komoří, „ale kdybyste byl zahlédl...“

„Milý Ignacio, nesmíte se příliš poddávat pověrám. Jistě se najde uspokojivé přirozené vysvětlení.“

„Kéž by! Ale dosti o tom, mám pro vás vzkaz. Znenadání poctil zámek návštěvou synovec Jeho Jasnosti, don Diego.“

„Nepochybně si přijel pro peníze,“ soudil Azarquiél.

„To nepopírám. Jak dále víte, Jeho Jasnost se snaží ušetřit příbuzné jistých vědomostí.“

„Jinými slovy, Jeho Jasnost vzkazuje, abych odjel.“

„Nejlépe hned,“ kývl komoří.

„Teď v noci? Přece panu hraběti stojím za trochu rizika.“

„Pak dovolte, ať vás doprovodím do míst, kde vás Diego nenajde.“

„Vystačil bych i s tvrdou lavicí před zrcadlovým bludištěm.“

Bandita se střelhitě přiblížil k Marcosově skrýši a vytáhl nedobrovolného svědka za ucho. „Hrabě tě měl prodat Maurům, kytaristo! Ostatně nikdy není pozdě. Dostal jsi vzdělání, stále jsi roztomilý hošík, tvoje cena se zdvojnásobila. Kupci z Cařihradu nebo Damašku by se o tebe poprali jako psi a já bych vydělal jmění.“

„Tady jsi, Marcosi!“ zachránil polapeného nešťastníka Ignacio. „Všude tě hledají. Don Rodrigo si žádá tvou společnost.“

„O-opravdu?“ Marcos nevěřil vlastním uším.

„Poslouchal nás!“ namítl bandita.

„To mi neuniklo,“ opáčil komoří. „A jako chránělec Jeho Jasnosti si všechno nechá pro sebe.“

„Dobrá. Rodrigo má na své vrtochy nárok. Ostatně by bylo kruté připravit ho o hračku, sotva začala stát za hřích,“ slitoval se Azarquiél. „Poslyš, drzé mládě, jestli neudržíš jazyk za zuby, osobně ti ho vyrvu.“

Marcos se chtěl zapřísahat příkladnou mlčenlivostí, vzápětí ho napadlo, že neslyšel nic, čemu by musel obětovat vlastní hrdost. „Kdepak je vaše proslulá zdvořilost, done Azarquieli?“

Bandita se rozesmál. „Máš kuráž, kluku, ale se mnou si raději nezahrávej.“

„Jdi za hrabětem, Marcosi, neodkládej to. U zadního schodiště na tebe čeká Zahra.“

Cestou za svým dalším osudem Marcos musel minout zámeckou kapli. Nacházela se stranou hlavní budovy a její masivní zdivo, na němž se starý německý styl snoubil s maurským přezdobeným ornamentem, pamatoval časy, kdy se Montorro spíše než pohodlnému zámku podobalo neútulné středověké tvrzi.

Za pootevřenými vraty zahlédl otce Santiaga. Klečel nad tělem zvěčnělého stavitele, jeho rty se němě pohybovaly v rytmu plápolavých voskovic, jejichž mihotání prostupovalo barevnými vitrážemi a dávalo obživnout hrozivým obrazům posledního soudu. Hrůzostrašný výjev démonů hodujících na mase zatracených Marcose na chvíli docela ochromil, když ho proto znenadání kdosi zezadu zatahal za rukáv, leknutím až nadskočil. „Čekal jsem vás na smluveném místě, vzácná slečno.“

„Pšt, vím,“ pípla plačtivě Bianca zahalená tmavým pláštěm. „Dostala jsem strach. Víš, víš, co se stalo Juanovi?“

„Prý,“ nepřiměl se vyslovit podezření podnícená slovy pana komořího, „prý něco strašného.“

„Byl to upír, Marbárbola se v tom vyzná. Pochází z rodu vyhlášených porodních bab, dostávají do vínku vzácné schopnosti. Strýc v tom svém černokněžnickém hnízdě ukrývá upíra a předhazuje mu své milence.“ Ukázala ke kapli. „Takhle skončíte všichni!“

Marcos ji plachým stiskem ramene přiměl poodstoupit, než si jich všimne Santiago. Upír, pomyslel si a cítil, jak se o něj otírá prapodivná, prastará síla. Temně děsivá, zároveň krvavě vzrušující. Rychle se soustředil na Bianku. Světlé, stříbrozlaté vlasy se vzepřely kovové síťce a zdivočele se stáčely po dlouhém plášti, víc než jindy mu připomínala zakletou královnu víl.

Pocítil slabost v kolenou, bolestná něha ho dočasně zbavila řeči, potom konejšivě promnul její drobnou ručku v dlaních. „Jeho Milost si žádá mou společnost. Ničeho se nebojte, vzácná slečno. Jistě se najde uspokojivé přirozené vysvětlení.“

Zlostně se odtáhla. „Jen jděte, jděte si, pane! Snad nebudete další chod.“

„Přece byste nevěřila, vzácná slečno...“

„U všech rohatých,“ zaklela tichounce Bianca, „mít tady vějíř, tak tě s ním praštím! Jak můžeš být tak nemožně upjatý? Ó, pospěš si, pan hrabě nesmí čekat. Kromě toho k nám právě míří ten jeho barbarský hromotluk. Brr, a tváří se nesmlouvavěji než smrt.“

Rodrigův věrný Berber, vyzbrojený trojramenným svícem a zahnutou šavlí, se zjevně odmítl spokojit s nečinným vyčkáváním, vydal se tedy Marcose hledat. Nyní se mlčky uklonil, potom hraběcího chráněnce nesmlouvavým posunkem vyzval, ať ho následuje.

10. Oheň a víno

Svižným krokem minuli všechny salony, přijímací pokoje, panskou pracovnu i malou knihovnu, kam se hrabě často uchýloval za svými oblíbenými autory. K Marcosovu údivu se Zahra nezastavil ani u večerní komnaty potažené púlnočně modrým granadským hedvábím, naopak plynule vystoupal na setmělou galerii, pak postupoval dál a hloub až ke vstupu do zakázaných prostor Západního křídla. Vládlo zde ticho, mrtvo, temno a nehybno, jen kované dveře vroubené dvojicí kamenných psů se zdály nadané magicky pulzujícím životem. Marcos si představoval, že jejich pohyb musí nutně provázet drásavé skřípění, ale mýlil se. Otevřely se nehlučně a nenásilně, jako když se zvedne mlha.

Zaváhal, upřel tázavý zrak na Zahru, práh se odvážil překročit teprve po jeho velitelském pokývnutí. Menší místnost, podle žebrované klenby dosti starou, prosvětloval plápolavý krb obložený růžovým mramorem. Odlesky plamenů rudě tančily po stěnách, jiskřily v oknech zaslepených nocí a zlatily věkovitou kůži masivních foliantů. Knihy rozmanitého stáří, opotřebovanosti a nepochybně též obsahu se vršily a vrstvily, kam oko pohlédlo, vytvářely podivně zběsilá uskupení, ba svéráznou architekturu, která měnila jinak vcelku útulnou komnatu v doupe pološíleného učence.

Don Rodrigo se choulil na lenošce překryté zdobnou leopardí kůží, v ruce poloprázdnou číši z benátského skla, již průběžně doplňoval z karafy na vykládaném stolku při pravém lokti. Jen zaslechl pohyb, natočil hlavu k přichozím. Tvář měl bledou, zrůzněnou smutkem, řezavá záře v očích prozrazovala úporný boj s běsy ukrytými v růžovém víně. Místo pozdravu jen zlehka pohnul obočím.

„Dal jste pro mě poslat, Milosti?“ osmělil se Marcos.

„Tak jste ho našli?“ odpověděl hrabě otázkou určenou Zahrovi, pak přidal pár slov v neznámém hrdelním jazyce.

Nato se mohutný Berber jen mlčky zlomil v pase, vycouval z komnaty a pečlivě za sebou zavřel. Marcos zaslechl výmluvné zacvaknutí zámku – a zůstala v něm sotva nepatrná dušička. Rodrigo si ho zatím znepokojivě dlouze změřil. Když se dost vynadával, ukázal prázdným pohárem na kožený taburet proti své lenošce.

„Dolej mi,“ zavelel spíše stroze, „a sobě taky posluž, někde tady bude druhá číše. Vína mám dost a až ho vypijeme, pošlu Zahru pro další. Odchod dobrých přátel si zaslouží potoky nejlepšího moku.“

Marcos splnil rozkaz a usilovně přitom přemáhal rozechvělé ruce. Neocitl se tak blízko svému dobrodinci ode dne, kdy ho chytil při krádeži.

„No tak,“ pobídl ho hrabě. „Bojíš se mě? Naháním ti strach? Nesmíš věřit všemu, co se povídá.“

„Při nejlepší vůli netuším, co má Vaše Milost na mysli,“ hlesl zajíkávě mladík a cítil, jak mu rudnou uši.

„Nepovídej,“ utrousil hrabě, smočiv pěstěný vous ve víně. „Že bys netušil? Neděsila tě nevyčtená tajemství Západního křídla? Nezaskočily tě zvěsti, při nichž se děvečky křižují, pacholci na smrt blednou a báby o sto šest drmolí jeden otčenáš za druhým? Nikdo ti nenutil škapulíř, růženec či lahvičku se svěcenou vodou?“

Marcos snaživě zavrtěl hlavou, chřípí mu pošimrala zvláštní vůně, měl co dělat, aby zadržel nezdvořilé kýchnutí.

„Santal s příměsí pelyňku,“ poznamenal vědoucne hrabě a zajiskřilo mu v očích. „U všech všudy, posad’ se přece! Nacházíme se v nejstarší část zámku, v hostinských síních původní tvrze. Dnes pravda působí neútulně, ale s tím málo naděláme.“

Mládenec tedy zdráhavě uchoпил číši z benátského skla, již po chvíli pátrání objevil mezi vzácnými svazky. Vypadala jako klenot a nepochybně také tolik stála. Báł se s ní pohnout, báł se ji přitisknout ke rtům, nakonec ji tedy opatrně odložil na stolek ke karafě.

„Asi se ptáš, proč jsem si tě dal zavolat,“ zahájil Rodrigo řeč.

„Milosti, jakkoli při své nicotnosti nepociťuji právo na podobné otázky, vskutku jsem se chystal příčiny oně nečekaně pocty co nejzdvořileji vyzvědět.“

„Caramba, tvoje mluva, toť vznešenost sama! Santiagovo výchovné působení tě docela zkazilo.“

„Nedomnívám se, Milosti.“

„Neodporuj mi, vím, o čem mluvím. Zpět k věci. Přijal jsem tě do svých služeb, abys mě obveseloval hrou na kytaru. Samozřejmě se jednalo o pouhou záminku, jak bystrý mladík tvého typu jistě již stačil pochopit.

Vždyť uplynuly čtyři roky a já tě o takovou službu nikdy nepožádal.“

„Nemohu popřít, že ve mně tato okolnost probouzela jisté pochybnosti,“ přiznal Marcos. Plápolavý krb hřál, konejšil a hladil jako hebká cizokrajná tkanina, jeho mramorový jícen vroubený rytinami bájných tvorů však připomínal spíše výheň pekelnou.

„Vysvětlení je prosté, šetřil jsem tě.“ Rodrigo se smutně usmál, znovu si zavdal vína, potom se zvedl tak prudce, až se leopardí přehoz snesl k zemi. Váhavě přešel sem tam místností, nakonec se opřel o mramorový sloupek nadnášející křbovou římsu. „Neuniklo ti přece, co jsem zač. Nerad bych to vyslovil, ale vlastně proč ne? Jsem nehezký, jsem nepříjemný na pohled, jsem pokroucená hříčka přírody. Od mládí mi vyfintění dvořané a duchovní ve zlacených ornátech kázali o vnitřní kráse, aby se mi za zády o to nechutněji pošklebovali. *Rodrigo el Feo*, přezdívalo se mi, Rodrigo Ošklivec. Uchýlil jsem se proto sem, do svého umělého světa, kde mohu dopřát klid duši a svobodu myšlenkám ve společnosti prověřených přátel. Patřil k nim i Juan Escovedo. Osud ti nedopřál příležitost ocenit všechny jeho přednosti.“

„Bohužel se nemýlíte, Milosti,“ dovolil si podotknout Marcos. Přece jen se velmi opatrně napil vína.

„Byl to vzácný člověk. Nejen mimořádně vzdělaný a neobyčejně talentovaný, navíc naprosto nedotčený lidskou špatností. Vždy hájil ušlechtilé myšlenky Bratří růžového kříže, dokonce ho podezřívám z tajného členství, ostatně zmíněné bratrstvo sestává pouze z tajných členů. Vedl mohutnou korespondenci s jistým Comeniem, o kterém nepochybně ještě uslyšíme. Ale ve válce se růžím nedaří.“ Hrabě se na chvíli zádumčivě odmlčel. „Zkrátím to. Čistě ze sobeckých důvodů jsem tě chtěl ušetřit pohledu na mou ošklivou maličkost. Báł jsem se, abych ve tvých nevinných očích nenašel potlačovanou nechuť, potom odpor a nakonec zlobu jako u tolika jiných.“

„Vaše Milost mě podceňuje,“ zašeptal mladík velmi tiše, dost možná příliš tiše.

„Když teď ale Juan dlí v lůně Abrahámově, nenajdu v sobě sílu odříkat si tvou přítomnost, zloději pomerančů.“

„Tím zásluhou Vaší Milosti dávno nejsem.“ Marcos se divil, kde se v jeho hlase bere zdání klidu.

„Ovšem.“ Rodrigo usedl, přitáhl si leopardí přehoz a nastavil chráněnci prázdný pohár. Tentokrát se Marcosova ruka kupodivu nezachvěla. „Také nepochybně pociťuješ náležitou vděčnost. Vyrval jsem tě ulici a nechal vychovat jako přešlechtěného jedináčka. Možná to byla chyba. Možná jsem tě připravil o dravost nezbytnou pro přežití.“

„Můj pane, dovolím si nesouhlasit.“

Hrabě k němu překvapeně vzhlédl.

„Dokážu si poradit s každou nepřízní osudu, to mi věřte.“

„Tohle odvážné tvrzení jen potvrzuje mé nejčernější domněnky,“ povzdechl zámecký pán. „Podobáš se Juanovi, není v tobě zloby, co by se za nehet vlezlo. Ať je to jak chce, nedokážu svého činu litovat, nedokážu se o své vůli zřít na tvé přítomnosti.“

„Vaše Milost mě uvádí do rozpaků.“

„U všech všudy, to mě v nejmenším nepřekvapuje! Proč si k sakru myslíš, že jsi tady, zloději pomerančů? Když jsem tě poprvé zahlédl, nemohl jsem tušit, zda si dokážeš osvojit nejzákladnější dovednosti a nezáleželo mi na tom. Chtěl jsem tě mít na očích. Každý den, každou minutu, každý okamžik jsem si tě přál mít někde poblíž. Nevykládej si to špatně, miluji krásu pro krásu zcela netělesným způsobem. K čemu je moc, bohatství či obratný jazyk?“

Hrabě se opět dal do nepokojného přecházení. „Moc probouzí strach, peníze zaručí úctu, břitká mluva přesvědčí nebo pobaví.“ Zastavil se u okna oslepeného nocí a dlouze, nesmlouvavě hleděl do nastaveného temného zrcadla. „Ale krása, krása proniká přímo do srdce.“

Křišťálově tříštivý zvuk přiměl Marcose vyskočit, než však stačil čemukoliv zabránit, Rodrigo se k němu pomalounku otočil. V dlaních, potřísněných zbytky růžového vína, držel střepy skleněné číše v ceně mladého andaluského hřebce. „Příliš jsem pil. Příliš dlouho poustevničím v tomhle pohádkovém světě. A smrt, ta tisícíhlavá saň, již jsme spolu přivolávali, si zatím vzala lepšího z nás.“

Mrštil znetvořenou číší do krbu, pak si vzdorně nechal poškrábanou kůži otřít batistovým kapesníčkem. „To já měl zemřít, Marcosi,“ vůni santalu tentokrát přemohl nakyslý pach vína, „ale jsem tak ošklivý, že mě ani smrt nechce.“

Mladík, jat náhlým poryvem citu, uchopil hraběte kolem ramen a něžně ho uložil na lenošku.

„Řekl jsem ti, že se nadále nedokážu vzdát tvé blízkosti?“ zeptal se pro jistotu Rodrigo.

„Ano, Milosti.“